

A Fővárosi Ítéltábla a Petrássy Ügyvédi Iroda (fél címe 3., ügyintéző: dr. Petrássy Miklós ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. Juhász Éva jogtanácsos (fél címe 2) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a dr. Sarkadi Julianna ügyvéd (fél címe 4) által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2014. május 22. napján kelt 34.P.22.583/2013/16. számú ítélete ellen a beavatkozó részéről 17. sorszám alatt, valamint az alperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a nem vagyoni kártérítés tőke összegét 1.000.000 (Egymillió) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg a felperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 120.000 (Egyszázhuszezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes édesapja 2010. július 16-án került felvételre az alperesi jogelőd intézményébe egy hete fennálló véres vizelet panaszával. A beteget 2010. július 22-én gyógyszerekkel és terápiás javaslatot otthonába bocsátották azzal, hogy infektológiai kontrollra megbeszélés szerint jelentkezzen. A zárójelentésben diagnózisként leírásra került gyors progressziójú nephritis szindróma, diffúz-crescent glomerulonephritis, vastagbél diverticulosis (átfúródás vagy tályog nélkül), elsődleges magas vérnyomás betegség, vertebrobasilaris szindróma, agyi arteriosclerosis, idült ischaemiás szívbetegség, vérszékelés, pitvari fibrillatio és flutter, a hasi aorta aneurysmája (repedés említése nélkül), aranyerek (szövődmény nélkül), nem insulin dependens cukorbetegség és krónikus veseelégtelenség. A felperes édesapja az alperesi jogelőd intézményben 2010. július 26-án elhunyt. Halálának oka hyperglycaemia következményeként kialakult keringési és légzési elégtelenség volt. Az alperesi jogelőd és az alperesi beavatkozó 2011. október 27-én peren kívül egyezséget kötött a néhai házastársával, a felperes édesanyjával, mely okiratban az alperesi jogelőd elismerte, hogy a vércukorszint magas volta és ingadozásai - a terápia hiányosságait is figyelembe véve - szerepet játszhattak ... sajnálatos halálesetében. Az alperesi jogelőd elismerte, hogy nem a legnagyobb gondossággal járt el a beteg kezelése során, ami hozzájárulhatott a beteg halálához, egyben a történetekkel kapcsolatban sajnálatát fejezte ki.

A felperes keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest nyilatkozattal történő elégtétel adásra akként, hogy egy magánlevélben kérjen elnézést a felperes édesapjának a haláláért való felelősségeért, továbbá 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összeg kamatai megfizetését kérte. Hivatkozott arra, hogy édesapja halála az alperesi jogelőd intézményben következett be, a hyperglycaemia következményeként kialakult keringési és légzési elégtelenség miatt. Előadta, hogy néhányanál 2010 tavaszán diagnosztizáltak Wegener granulomatosis, ami miatt szteroid kezelést kapott. A 2010. július 16. és július 22-e közötti bennfekvése során nála jelentősen emelkedett vércukorértéket állapítottak meg, így a felperes álláspontja szerint a beteget július 22-én nem lett volna szabad hazabocsátani, vércukorháztartását rendezni kellett volna. Állítása szerint a kialakult hyperglycemia és ketoacidózis, valamint a beteg halála közötti ok-okozati összefüggés egyértelmű, és a kórházi dokumentációban is rögzített. Hivatkozott arra, hogy amennyiben az alperes orvosai az elvárható gondossággal és körültekintéssel jártak volna el, úgy a betegnek nagyobb gyógyulási, túlélési esélye lett volna. Előadta, hogy édesapjához rendkívül szoros érzelmi kötelék fűzte, halála óta életvitele megváltozott, magába forduló lett, sportkarrierje félbeszakadt, egyetemi tanulmányait nem tudta megkezdni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A kereset jogalapját nem, azonban a nem vagyoni kártérítés jogszerűségét és összecszerűségét vitatta, arra hivatkozva, hogy a néhai házastársával peren kívül egyezsége kötött a felmerült kárigény vonatkozásában. Az egyezség IX. pontja egyértelműen rögzítette, hogy a peren kívüli egyezség megkötésével a káruget a felek véglegesen lezártak tekintették, tehát az egyezség a kártérítési igények végleges rendezése céljából jött létre. A szerződés VI. pontjára hivatkozva az alperes állította, hogy az egyezség a felek jogutódjaira is kiterjed. Előadta azt is, hogy a felperes a peren kívüli eljárásban kártérítési igényt az alperessel szemben nem terjesztett elő.

Az alperesi beavatkozó az alperessel egyező indokból kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint a felperes által előterjesztett bizonyítékok nem támasztották alá a felperes nem vagyoni kárigényét. Hivatkozása szerint a felperes édesapja 83 évesen hunyt el, a halálát megelőzően évekkel korábban fennálló több, súlyos, sorsszerű megbetegedésben is szenvedett, így a folyamatosan romló egészségi állapot ismeretében a felperesnek számolnia kellett azzal, hogy az emberi élet véges.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül írásbeli magánlevél formájában kérjen elnézést a felperestől a felperes édesapjának haláláért való felelősségeért. Kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 1.500.000 forintot és ezen összeg után 2010. július 27-étől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Úgy rendelkezett, hogy a perrel kapcsolatosan felmerült költségeiket a felek maguk viselik. Az alperest 3.000 forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte azzal, hogy további 3.000 forint állam által előlegezett költséget, valamint a le nem rótt 180.000 forint illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az indokolásában rámutatott, mivel az alperes a kereset jogalapját nem vitatta, e körben a bizonyítást nem kellett lefolytatni. Hivatkozva az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 355. § (1) bekezdése szerinti szabályra, kifejtette, hogy az adott esetben az eredeti állapot helyreállítása nem lehetséges, ezért a kár megtérítésére jogosult a felperes. Az Alkotmánybíróság határozata értelmében a nem vagyoni kártérítés intézménye a kártérítési jogon belül nem értelmezhető, ez az intézmény valójában az általános személyiségvédelem eszköze, emiatt a felperesnek kellett bizonyítani, hogy az alperesnél folytatott kezelés miatt személyiségi joga sérült, és a nem vagyoni kártérítési igénye ezzel arányos. Az elsőfokú bíróság a tanvallomásokat és a csatolt okirati bizonyítékokat értékelve megállapította, hogy a felperes az édesapjával igen szoros

kapcsolatban állt, a versenyszerű sportot édesapja halála miatt hagyta abba, holott korábban igen jó eredményeket ért el. A felperesnél elhúzódó gyászreakció állapítható meg. Mindezeket a körülményeket értékelve, a káresemény bekövetkezésének időpontjában történt hasonló eseményekhez arányosítva a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét eltúlzottnak találta, azt 1.500.000 forintban állapította meg. Nem találta bizonyítottnak azt a felperesi hivatkozást, hogy édesapja halála miatt nem tanult tovább, illetőleg azt sem, hogy párkapcsolata az édesapja halála miatt szakadt meg. A nem vagyoni kártérítés összecszerúsége megállapításánál értékelte azt a tényt, hogy a felperes édesapja idős volt és számos olyan betegségben szenvedett, melynek következtében a család számíthatott elhalálozására. A felperes testvére, ... meghallgatását szükségtelennek tartotta. Kifejtette, hogy szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítvány előterjesztésére a felperest azért nem hívta fel az alperes és az alperesi beavatkozó indítványának megfelelően, mert a felperes maga sem hivatkozott arra, hogy az ambuláns lappal igazolt elhúzódó gyászreakción túl egyéb pszichés károsodás érte volna. Az alperesi érvelésre tekintettel rámutatott arra, hogy az alperes és az alperesi beavatkozó a felperes édesanyjával kötött egyezsége, ebben az egyezségben a felperes nem szerepelt, kárigényét nem az édesanyja jogutódjaként, hanem saját jogon terjesztette elő, így rá az egyezség hatálya nem terjed ki. A Pp. (helyesen: régi Ptk.) 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján kötelezte az alperest elégtételadásra a kereseti kérelemmel egyezően, magánlevél formájában, mivel az alperesi jogellenes magatartás folytán sérült a felperes teljes családban éléshez való joga.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes és a beavatkozó fellebbezett.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a kereset jogalapját a per során a felperes édesanyjával megkötött egyezsége tekintettel nem vitatta, azonban e miatt nem került kivizsgálásra, hogy ... halálát a megállapított közvetlen betegségen túlmenően a sajnálatos halálesetet megelőzően évekkel korábban fennálló, több súlyos, sorsszerű megbetegedése mennyiben befolyásolta. Rámutatott, hogy ezen sorsszerű megbetegedések tényét az egyezsége aláíró ...né aláírásával elismerte. Mivel az egyezségkötéskor sem került rögzítésre, hogy a sorsszerű megbetegedések és alperesnek nem a legnagyobb gondossággal történő kezelési eljárása milyen arányban vezetett a beteg halálához, ezen feltételek fennállta a perben bizonyítást nem nyert. Ennek hiányában az alperes nem kötelezhető arra, hogy magánlevél formájában kérjen elnézést a felperestől édesapja haláláért való felelősségeért. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperest az alperesi indítványnak megfelelően szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítvány előterjesztésére nem hívta fel, holott az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően hozhatott volna megalapozott döntést a nem vagyoni károsodás mibenlétéről, annak súlyáról és kompenzálására szolgáló összeg mértékéről. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte teljes terjedelmében azt a tényt, hogy a felperesnek számítania kellett, az egyébként súlyosan beteg édesapja halálára, és azt a felperesi nyilatkozatot sem, hogy a sportot édesapja halálát követő fél év eltelte után hagyta abba, vagyis így a sportolás abbahagyása sincs feltétlenül okozati összefüggésben a halállal. Rámutatott arra, hogy a szülőjét elvesztő nagykorú gyermek hozzátartozói igénye a személyiségi jogsértés megvalósulása miatt nem jár szükségképpen nem vagyoni kártérítéssel, annak további feltétele a hátrányos hatások bekövetkezése. Az életminőség hátrányos változása akkor következne be, ha a kialakult zavarok akadályoznák a felperest személyiségének teljes, zavartalan megélésében. Álláspontja szerint a régi Ptk. 339. §-ában foglalt kártérítési felelősség megállapításához szükséges konjunktív feltételek nem állnak fenn. Az elégtétel adására kötelező rendelkezés jogszabálysértő, mert a bíróság az ítéletében nem határozta meg az elégtétel nyújtás szövegét, e nélkül pedig az ítéleti rendelkezés végrehajthatatlan, tehát megalapozatlan, illetőleg utalt arra, hogy a Pp. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján nincs helye annak, hogy írásbeli magánlevél formájában kérjen elnézést.

A beavatkozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását annyiban kérte, hogy a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó keresetet a bíróság utasítsa el, másodlagosan a kártérítési összeg leszállítását kérte 500.000 forintra, kamatok nélkül. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította nem vagyoni kára keletkezését. Rámutatott, hogy az idős édesapa kora, számtalan súlyos, sorsszerű megbetegedése miatt a felperesnek számolnia kellett azzal, hogy az emberi élet véges. Álláspontja szerint a megváltozott életvitel bizonyítására nem volt elegendő az ambuláns lap. Azt sem tudta a felperes bizonyítani, hogy az édesapja halála miatt kellett munkába állnia, ugyanis a testvére tanúvallomásában előadta, hogy ő az édesapa halála óta havonta viszonylag jelentős összeggel támogatta édesanyját, akivel a felperes közös háztartásban élt. A felperes azt sem bizonyította, hogy felvették felsőfokú tanintézménybe, a barátnő tanúvallomásában nem tudott nyilatkozni a felperes párkapcsolatáról, illetve a megszakadás okáról, illetőleg adat merült fel arra, hogy a haláleset után még közel fél évig edzésekre járt, ezért nem bizonyított, hogy a sportolást az édesapja halála miatt hagyta abba.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegszerűsége szempontjából jelentős körülményeket helyesen értékelte, a megállapított összeg nem eltűzlött. A felperes bizonyította életminősége hátrányos megváltozását. Rámutatott, hogy a felperes édesapja ismert betegségei ellenére akár még sok-sok évet élhetett volna. Álláspontja szerint az ítélet rendelkező része alapján az alperes megfogalmazhatja az elégtételt nyújtó levelet. A beavatkozó fellebbezésével kapcsolatban rámutatott, hogy a bíróság nem értékelte a munkába állás szükségességét, a tanulmányok megszakítását, illetve a párkapcsolat megszakadását a nem vagyoni kártérítés meghatározásánál.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezése részben, a következők szerint megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és a jogszabályok helytálló alkalmazásával hozta meg a döntését, mellyel a Fővárosi Ítéltábla a nem vagyoni kártérítés mértéke kivételével egyetértett.

Az alperes az elsőfokú eljárás során a kereset jogalapját nem, csupán annak összegszerűségét vitatta. Az alperes jogalap tekintetében tett nyilatkozatára figyelemmel a kereset jogalapja tekintetében az elsőfokú bíróság bizonyítást nem folytatott le [Pp. 163. § (2) bekezdés]. Az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes keresete azért alaptalan, mert igényét az édesanyjával folytatott egyezségkötésre irányuló peren kívüli eljárásban nem terjesztette elő, illetőleg nem igazolta, hogy édesapja halála miatt életvitelében, mindennapos tevékenységében olyan változások következtek be, melyek a nem vagyoni kártérítést megalapozzák.

Az alperes fellebbezésében is hivatkozott arra, hogy a felperes édesanyjával azzal az igénnyel kötött egyezséget, hogy az igények véglegesen rendeződjenek. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen foglalt állást akként, hogy mivel a felperes az egyezségkötésben nem vett részt, igényét a maga jogán és nem édesanyja jogutódjaként érvényesítette, ebből okszerűen következik, hogy az egyezségkötés hatálya rá nem terjed ki, a hozzátartozója javára peren kívül megfizetett kártérítési összeget a felperes kára megtérítésénél nem lehet figyelembe venni.

Az elsőfokú bíróság az alperes jogalap tekintetében tett nyilatkozatára is tekintettel a rendelkezésre álló peradatok helyes értékelésével foglalt állást akként, hogy az alperest a felperes édesapja haláláért felelősség terheli, és a régi Ptk. 75. § (1) bekezdése, valamint a régi Ptk.) 84. § (1)

bekezdés c) pontja alapján a megvalósított személyiségi jogsértés miatt alappal kötelezte elégtétel adásra, melynek megfogalmazása alkalmas az elégtételt adó magánlevél elkészítésére.

A régi Ptk. 355. § (1) bekezdése értelmében a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelve állapította meg, hogy nem vagyoni kártérítés mint a személyiségvédelem eszköze a felperest megilleti, mert életminősége hátrányos megváltozását, nem vagyoni kára bekövetkezését igazolta. A beavatkozó fellebbezésében foglaltakkal ellentétben a munkába állás szükségességét, a tanulmányok megszakítását, illetőleg a korábbi párkapcsolat megszűnését nem találta bizonyítottnak, ezeket a körülményeket a nem vagyoni kártérítés megállapításánál figyelmen kívül hagyta. A nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál értékelhető bizonyítékokat teljes körűen számba vette, további bizonyításra szükség nem volt, azonban nem megfelelő súllyal értékelte azt a tényt, hogy a felperes édesapja idős volt és számos olyan betegségben szenvedett, melynek következtében a család számíthatott az elhalálozására. A Fővárosi Ítéltábla ezért - figyelembe véve a káreseménykori ár- és értékviszonyokat is - a nem vagyoni kártérítés összegét mérsékelte.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a rendelkező részben foglaltak szerint a nem vagyoni kártérítés összegét - a kamatfizetési kötelezettség érintetlenül hagyása mellett - leszállította, míg egyebekben helybenhagyta azt.

Az alperes fellebbezése csak kisebb részben vezetett eredményre, ezért a Pp. 81. § (2) bekezdése értelmében meg kell térítenie a felperes részére a jogi képviselte ellátásával felmerült fellebbezési eljárási költségek arányos részét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és az (5), (6) bekezdései alapján állapította meg.

A felperes teljes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. április 8.

Dr. Sághy Mária s. k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kincses Attila s. k.
bíró

Dr. Pullai Ágnes s. k.
bíró